

De invloed van persoonskenmerken op pensioenbeslissingen hangt af van het pensioenregime

Artikel: Goda, G. S., Levy, M., Manchester, C. F., Sojourner, A., & Tasoff, J. (2019). [Who is a Passive Saver Under Opt-In and Auto-Enrollment?](#) (No. w26078; p. w26078). *National Bureau of Economic Research*.

Het artikel in het kort

Deze studie koppelt individuele karakteristieken aan (additionele) pensioenspaarbeslissingen binnen twee pensioenregimes: 'auto-enrollment' (men komt automatisch in de regeling terecht) en 'opt-in' (men moet er actief voor kiezen). De karakteristieken die worden bestudeerd zijn de 'present bias' (neiging om vooral in het heden te denken: huidige kosten en baten worden overgewaardeerd ten opzichte van toekomstige kosten en baten), financiële geletterdheid (hoe goed is men ingevoerd in financiële planning), en de exponentiële groei bias (neiging om te onderschatten hoe vermogen op langere termijn aangroeit).

De resultaten laten zien dat de invloed van de individuele karakteristieken afhangt van het pensioenregime. Onder de 'opt-in' regeling heeft financiële geletterdheid een invloed op het actief nemen van spaarbeslissingen, op de totale pensioenbijdrage en op het maximaal benutten van de fiscale mogelijkheden.

Onder de 'auto-enrollment' regeling is de neiging om vooral in het heden te denken de belangrijkste factor in het voorspellen van het pensioenspaargedrag (hoe groter de present bias hoe groter de kans dat men bij de default optie blijft). Daarnaast suggereren de bevindingen dat de 'auto-enrollment' het sparen vooral verhoogt voor deelnemers met een lage financiële geletterdheid.

Achtergrond

De 'default-optie' bij pensioenregelingen is de deelnamesituatie waarin een pensioendeelnemer terecht komt als geen actieve keuze wordt gemaakt. Onderzoek laat zien dat de default een grote invloed heeft op het uiteindelijke spaargedrag (en dus ook op het gespaarde bedrag). Er is echter weinig bekend over waarom defaults werken en welke pensioendeelnemers het meest door defaults worden geraakt.

Een basale vraag daarbij is of het wel of niet volgen van een default vooral afhangt van een stabiele persoonlijkheidskarakteristiek of dat de keuze vooral afhangt van de keuzeomgeving (de omstandigheden, bijvoorbeeld de manier waarop informatie wordt aangeboden). Er komt steeds meer bewijs voor het feit dat de keuzeomgeving invloed heeft op pensioengedrag.

'De present bias heeft sterke invloed op het wel of niet volgen van de default voor het auto-enrollment regime, maar niet voor het opt-in regime.'

Het onderzoek

In het onderzoek wordt bekeken of de default contribution rate (de procentuele bijdrage ten opzichte van het salaris: 0 procent in het opt-in regime en 3 procent in het auto-enrollment regime), de present bias, de exponentiële groei bias en financiële geletterdheid een invloed hebben op verschillende spaargedragingen: (1) het volgen van de default contribution rate, (2) de hoogte van de jaarlijkse bijdrage (absoluut en relatief ten opzichte van het inkomen), (3) het al dan niet doen van een bijdrage, (4) het maximaal benutten van de werkgeversbijdrage en (5) het maximaal benutten van de fiscale ruimte.

Present bias is gemeten door op enkele manieren de vraag te stellen of men liever 100 dollar in een eerder stadium heeft dan X dollar in een later stadium. De exponentiële groei bias is gemeten aan de hand van enkele vragen over welke waarde een gegeven investering heeft op een bepaald moment.

Financiële geletterdheid is gemeten aan de hand van een bestaande meetschaal die meet in hoeverre mensen iets weten over onder andere inflatie, samengestelde interest en hypotheekbetalingen. Het onderzoek vond plaats in 2017 en gaat over daadwerkelijke beslissingen die pensioen-deelnemers hebben genomen met betrekking tot hun aanvullend pensioen. De gegevens met betrekking tot de persoonskenmerken zijn verzameld door middel van een vragenlijst. Aan het onderzoek werkten ongeveer 1500 mensen mee.

De resultaten

Uit de resultaten blijkt dat de invloed van de karakteristieken die op individueel niveau zijn gemeten sterk verschilt tussen de twee default regimes. De present bias bepaalt voor een belangrijk deel het volgen van de default voor het auto-enrollment regime: hoe groter de present bias hoe groter de kans dat men bij de default optie blijft. De present bias heeft echter geen invloed op het volgen van de default in het opt-in regime. Bij het opt-in regime heeft financiële geletterdheid een positieve relatie met de jaarlijkse contributie (absoluut en relatief) en het kiezen voor een positieve bijdrage in het regime. In het auto-enrollment regime lijkt toenemende contributie vooral plaats te vinden voor de groep deelnemers die weinig financieel geletterd zijn. Deelnemers zijn ook meer geneigd om bij de default te blijven 'hangen' als het contributiepercentage van die default dichterbij het optimale contributiepercentage ligt.

Conclusie

De relevantie van bekende voorspellers van spaargedrag, zoals de present-bias en financiële geletterdheid, hangt af van kenmerken uit de keuzeomgeving. De bevindingen suggereren dat de default-bijdrage die wordt bepaald

door het pensioenregime een belangrijke factor is in het begrijpen van de relatie tussen de voorspellers en het spaargedrag. Hoe dichterbij de default-bijdrage zich bevindt bij het optimale spaargedrag in de regeling, hoe minder waarschijnlijk het is dat werknemers actie zullen ondernemen.

1. DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het doel van het onderzoek is om te bekijken of de invloed van de individuele karakteristieken op pensioenbeslissingen afhangt van het pensioenregime.

2. OPMERKELIJK

Er komt steeds meer bewijs voor het feit dat de keuzeomgeving een invloed heeft op pensioengedrag.

3. NUT

De mate van vasthouden aan de default door pensioendeelnemers verschilt per onderliggende default. Hier moet rekening mee worden gehouden. Het verlagen van de present bias en het verbeteren van de financiële geletterdheid kunnen daarbij een belangrijke rol spelen.

4. BELANGRIJKSTE BEVINDING

De keuze-architectuur moet worden afgestemd op de persoonskenmerken.